Expositie 'Soul Dialogues' in Access Art

ORANJESTAD — 'Wat je van ver haalt is lekker' zou wel eens de achterliggende gedachte kunnen zijn bij de expositie *Soul Dialogues,* die tot half mei in de Access Art Gallery in Oranjestad te bezichtigen is. Mine Tudun uit Istanbul, Turkije, en de Venezolaanse María-Fernanda Aristimuño ontvouwen er hun zinnenroerselen aan het Arubaanse kunstminnende publiek.

door Floor Huygen

Het feit dat het hier om twee vrouwen gaat en dat ze beiden van buiten Aruba komen is, naar de werken te oordelen, de enige bindende factor. Bij Aristimuño staat de zorg om de bedreigde natuur centraal, voor Tudun vormen de vrouw en haar gevoelens de belangrijkste inspiratiebron.

KARAKTER

Aristimuño studeerde aanvankelijk architectuur aan de *Univeridad Central de Venezuela* in Caracas. Zij komt uit een gezin waar beeldende kunst en literatuur belangrijk werd gevonden. Haar ouders stonden helemaal achter haar toen ze begin jaren tachtig in Engeland kunst en literatuur ging studeren. Het was het begin van de 'punk'-periode, maar Aristimuño is niet gevallen voor de verleidingen van drugs- en andere gevaarlijke experimenten. Haar sterke karakter en artistieke begaafdheden kwamen vooral naar voren tijdens haar studie aan het gerenommeerde Saint Martins College of Art and Design in Londen. Zij was daar de enige toegelaten buitenlandse studente in haar klas met 27 Engelse jaargenoten. Solo-exposities in haar geboorteland bleven niet uit. Nadat zij haar Duitse man leerde kennen volgde – tot op de dag van vandaag – een min of meer zwervend bestaan. Voor zijn werk is hij voor langere tijd in het buitenland. Aristimuño volgde hem en kwam na Spanje achtereenvolgens in Afrika, Zuid- en Centraal-Amerika terecht. Telkens lang genoeg om zich te verdiepen in lokale gewoonten, gebruiken en de geschiedenis. Ze was ook in staat om in Afrika vrouwen te leren textiel te bewerken waardoor zij een eigen inkomen konden verwerven en in Honduras jongeren te interesseren voor de Maya-geschiedenis, -cultuur en de bijbehorende kunstzinnige uitingen. Aristimuño gaat bewust de dialoog aan met de ziel van het volk en het land waar zij op dat moment verblijft.

HUILEN

Aruba kende ze nog uit haar jeugd. Ze kwam hier vaak met haar ouders. Geschokt was ze vele jaren later toen ze zag hoe de ziel en de natuur van het eiland waren aangetast door de materiële vooruitgang. De boodschap van haar surrealistische schilderijen is duidelijk: de mens is klein, maar de vernielingen die hij aanricht zijn vaak onomkeerbaar. Daarom plaatst Aristimuño op een van haar schilderijen een leguaan meer dan levensgroot op een rots, waarvan hij door de mensen om hem heen is verdreven. Op een ander werk laat zij de *Natural Bridge* huilen en op een derde schilderij toont zij de invloed van drank en gokken op de mens. In het onderbewustzijn en in de dromen blijft de natuur nog wel aanwezig, zoals uitgebeeld op het doek met de duikster en het zwevende paradijselijke eiland boven haar.

Schoonheid van een bedreigde natuur leeft voort in het onderbewuste en in dromen, zoals hier surrealistisch uitgebeeld door de Venezolaanse schilderes María-Fernanda Aristimuño op haar schilderij 'Under Water'.

De Turkse schilderes Tudun gaat in haar werken de dialoog aan met haar eigen ziel en die van de vrouw in ruimere zin. Tudun groeide als oudste van drie kinderen op in een modern en ruimdenkend gezin in het Aziatische deel van Istanbul. Haar moeder aquarelleerde en borduurde als hobby en haar vader was geïnteresseerd in lezen en literatuur. Beide ouders stimuleerden hun dochter bij haar artistieke opleiding op school. Tudun bewaart goede herinneringen aan haar kindertijd. Toen ze op de middelbare school zat werden twee van haar olieverfschilderijen ingestuurd voor een nationale competitie en ze won. Tudun trouwde kort na het voltooien van haar middelbare school en binnen een jaar kreeg zij een zoon. De verzorging vergde zoveel tijd en energie, dat het schilderen er tijdelijk bij inschoot. Door deelname aan een workshop werd de motivatie weer aangewakkerd.

VOORKEUR

Tudun heeft vanaf het begin een voorkeur aan de dag gelegd voor het schilderen van vrouwen. Een andere voorkeur betrof het werken met olieverf. Tijdens workshops en andere cursussen heeft ze ook wel met houtskool gewerkt en mannen getekend, maar ze voelde zich daar niet echt gelukkig bij. Daarnaast had ze het gevoel dat er aan haar techniek nog wel het een en ander te verbeteren viel. In 2001 schreef ze zich in voor een studie aan de faculteit voor schone kunsten en schilderen van de Mimar Sinan Universiteit in Istanbul. Kwaliteit en karakter van Tuduns werken op de expositie in Access lopen ver uiteen. Opvallend is de serie grotere doeken met vrouwenfiguren en bloemcombinaties. Ze stralen een zekere mate van naïviteit uit. De naaktheid op bepaalde doeken zou misschien shockerend kunnen werken in een traditionele islamitische samenleving. In de praktijk blijkt de interesse binnen een bepaalde progressieve groep vrouwen in Turkije echter juist groeiende naar de uitgebeelde intieme gevoelens.

De moeite waard op de expositie is een aantal *monoprints,* die de kunstenares later met olieverf heeft bewerkt, maar de meeste aandacht verdienen toch wel een aantal van haar kleine etsen, al dan niet met kleurtoevoegingen. Het zijn juist die toevoegingen en bewerkingen, die een extra dimensie geven aan wat normaal bij een ets als eindproduct wordt beschouwd. Hier is met recht sprake van *Turkish delight.*

Access Art Gallery in de Caya Betico Croes is geopend van maandag tot en met zaterdag tussen tien uur 's ochtends en acht uur 's avonds. De expositie loopt tot 15 mei.